

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Boros László ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Jágity Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2012. április 26. napján meghozott, 27.P.22.065/2010/30. számú ítélete ellen, a felperes részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 3.645.000 (hárommillió-hatszáznegyvenötezer) forintra felemeli, és abból az alperest 3.000.000 (hárommillió) forint tőke után 2007. augusztus 23. napjától, 645.000 (hatszáznegyvenötezer) forint lejárt járadék után 2011. július 15. napjától a kifizetés napjáig járó, az elsőfokú ítéletben megállapított mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezi.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy 2013. május 1-jétől véghatáridő nélkül minden hónap 10. napjáig előre esedékesen fizessen meg a felperesnek havi 15.000 (tizenötezer) forint járadékot.

Az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 190.800 (százkilencvenezer-nyolcszáz) forintra felemeli, és megállapítja, hogy a további 205.200 (kétszázötezer-kétszáz) forint illetéket az állam viseli. Az állam által előlegezett szakértői költségből az alperest 107.040 (százhetezer-negyven) forint megfizetésére kötelezi az elsőfokú bíróság Gazdasági Hivatalának felhívására, míg a fennmaradó 115.960 (száztizenötezer-kilencszázhatvan) forintot az állam viseli.

A felperest az alperes javára elsőfokú részperköltség fizetése alól mentesíti, és ehelyett úgy rendelkezik, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 38.100 (harmincnyolcezer-egyszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 95.700 (kilencvenezer-hétszáz) forint fellebbezési illetéket, míg további 272.300 (kétszázhetvenkétezer-háromszáz) forint illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresete szerint a Ptk. 345. § (1) bekezdése, valamint 76. §-a és 84. §-a alapján az alperes kötelezését kérte 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 2009. október 1-től havi 15.000 forint háztartási kisegítő, 10.000 forint ház körüli, illetve mezőgazdasági kisegítő, valamint ugyanilyen összegű közlekedési, 7.000 forint gyógyszer-, és 8.000 forint rehabilitációs többlet-költség járadék megfizetésére. A nem vagyoni kártérítés után 2007. augusztus 23-tól, a lejárt járadékok után középarányos időponttól késedelmi kamatigénye is volt. Előadta, hogy 2007. augusztus 23-án ... külterületén a ... gázolin vezetékek illegális megcsapolási pontjának megszüntetése közben üzemi balesetet szenvedett. Ennek során a munkagödörbe beomló föld teljesen maga alá temette, és a vezetékből kiáramló gázolint belélegezte. A baleset következtében a XII-es háti csigolya törését, a bal sípcsont és szárcapocscsont szilánkos törését, tüdőzúzódást és légcső felmaródást szenvedett el. Két napig az intenzív osztályon géppel lélegeztették. Baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése 15 %-os. Állította, hogy a fizikai terhelhetősége csökkent, sérülései életvitelét nehezítik, a háztartási és kerti munkákban részt venni nem tud. Az alperes felelősségét a Bányakapitányság megállapította a munkavégzésre és munkabiztonságra vonatkozó szabályok megszegése miatt. Munkáltatójától, a ... Kft-től 500.000 forint kártérítésben részesült.

Az alperes ellenkérelmében a jogalapot és összecszerűséget egyaránt vitatta és a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a felperes a munkaviszonya alapján végzett munkát a baleset helyszínén, ezért igényét elsődlegesen a munkáltatójával szemben kellene érvényesítenie. Utalt arra, hogy a Regionális Egészségbiztosítási Pénztár a kórházi ellátási költségek, illetve a felperes részére folyósított baleseti járadék megtérítésére kötelezte. A határozatot azonban a bíróság előtt megtámadta, ezért erre az eljárásra kérte a tárgyalás felfüggesztését. Állította, hogy sem a felperes, sem a munkáltatója nem tartotta be maradéktalanul a munkavédelmi törvény előírásait. A nem vagyoni kártérítés összegét a munkáltató teljesítésének beszámításával további 2.000.000 forint erejéig tartotta elfogadhatónak. Álláspontja szerint a felperes járadékigényei bizonyítatlanok. A közlekedési többletköltség bizonyítás esetén is csak a gyógykezelés időtartamára járna. A háztartási és ház körüli kisegítő költsége pedig csak a felperes tulajdoni hányadával arányosan, legfeljebb a baleseti járadék folyósításának időtartamában lenne téríthető.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 2.000.000 forint, valamint 2007. augusztus 23-tól késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem vitatta a baleset felperesi előadás szerinti bekövetkeztét. A jogerős bányakapitánysági határozat alapján megállapította, hogy a balesetet a munkagödör falának omlása

okozta, melynek oka a talaj szerkezetének és a gödör mélységének megfelelő biztonsági intézkedések hiánya volt. Álláspontja szerint az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. A felelősségét pedig a Ptk. 345. § (3) bekezdése szerint nem korlátozhatta és nem zárhatta ki. A kereset jogalapja tehát fennáll. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a háztartási, ház körüli és kerti kisegítő igénybevételeének indokoltsága, valamint közlekedésének elnehezítettsége csak 2008. novemberéig állt fenn. A felperes 2009. október 1-jétől kezdődően érvényesített igénye tekintetében az okozati összefüggést a szakvélemény nem támasztotta alá. A felperes személyes előadása alapján megállapította, hogy a könnyű mezőgazdasági munkákat, a szőlő-, illetve gyümölcsfák metszését maga is el tudja végezni. Utalt a felperes testvérének tanúvallomására, mely szerint a gyümölcsfák rendszeres, vagy nagyobb mértékű metszést nem igényelnek. Kiemelte, hogy a felperes napszámos igénybevételeét nem igazolta. A felperes barátjának, **H. Gy.**-nek a vallomását ugyanis a tanú elfogultsága miatt figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint a felperes a közlekedési többletköltség megállapításához szükséges körülményeket, így a jármű paramétereit, illetve munkahelyére járása költségeit szintén nem igazolta. A szakértő szerint továbbá, a gyógyszeresedés, illetve rehabilitáció számára már nem indokolt. A nem vagyoni kártérítés körében értékelte, hogy a felperes élete a baleset óta rendeződött, munkahelyet váltott, de továbbra is ugyanolyan körülmények között él. Baleseti eredetű pszichés károsodása pedig nem volt kimutatható. Figyelembe véve a személyi körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát, a kárkori ár- és értékviszonyokat, valamint az ítélkezési gyakorlatot is, a felperes sérelmeinek kiegyenlítésére alkalmas nem vagyoni kártérítés összegét mérlegeléssel 2.000.000 forintban határozta meg.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Nem vagyoni kárigénye tekintetében hivatkozott arra, hogy az élete pillanatokon múlt, és a halál közeli élményt lelkileg nehezen tudta feldolgozni. Utalt arra is, hogy a gerincsérüléséből és lábszártöréséből eredő maradványállapota a nehezebb munkák végzésében hátráltatja. Korának előrehaladtával a gerincsérülése bizonyossággal határos valószínűséggel romlani fog. A sorsszerű megbetegedéseit pedig a sérülése felerősítheti. Hivatkozott arra, hogy a szakvélemény szerint a törzsmozgással járó tevékenységek fájdalmat okoznak számára, és ez a mindennapi életvitelében súlyosan hátráltatja. A nehezebb kerti munkákat nem képes elvégezni. Sérelmezte, hogy **H. Gy.** tanú vallomását az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta anélkül, hogy megindokolta volna, hogy a tanút miért tartja elfogultnak. Utalt arra, hogy a tanú a büntetőjogi felelősségének tudatában úgy nyilatkozott, hogy tud elfogulatlan vallomást tenni. Álláspontja szerint a vallomásával igazolta, hogy napszámost kell igénybe vennie, és ez a bizonyíték összhangban áll az orvosszakértői vélemény kisegítő szükségességével kapcsolatos megállapításával. Kiemelte, hogy a balesetet megelőzően kerékpárral járt dolgozni, és a szakértő szerint sérülése miatt kerékpározni jelenleg nem képes. Lakóhelyén nincs menetrend szerinti tömegközlekedés, ezért munkába járása

kizárólag gépkocsival megoldható. Hivatkozott arra is, hogy személyes meghallgatása során előadta, hogy milyen típusú gépjárművel közlekedik. Ezek a körülmények álláspontja szerint alátámasztják közlekedési többletköltség-igénye indokoltságát. A további járadék-igényei tekintetében fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett érdemi álláspontját.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az álláspontja szerint ténybelileg és jogilag egyaránt megalapozott elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek az alperest 2.000.000 forintban, valamint annak késedelmi kamatában marasztaló rendelkezése.

A fellebbezési eljárásban már nem volt vitás, hogy az alperes kártérítési felelőssége fennáll. A felülbírálat Pp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátaira tekintettel az ítélőtáblának kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság helyes mérlegelés eredményeként határozta-e meg a felperes sérelmeinek kiegyensúlyozására alkalmas nem vagyoni kártérítés összegét. Továbbá, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a költségpótló járadék megállapításának feltételei valóban hiányoztak-e.

A nem vagyoni kártérítés a személyiségi értékek védelmére rendelt jogvédelmi eszköz. A felperes a testi épséghez, egészséghez fűződő jogának megsértése [Ptk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a] miatt kérte nem vagyoni kára megtérítését. Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe, hogy a nem vagyoni kártérítés legfőbb funkciója a kompenzáció, az elveszített életlehetőségek, az elszenvedett testi-lelki sérelmek kiegyensúlyozására alkalmas másnemű előny nyújtása. Ugyanakkor az ítélőtábla álláspontja szerint a kártérítés mértékének a meghatározása során a baleset közvetlen következményeként jelentkező hátrányokhoz, illetve a maradványállapothoz képest indokolatlanul nagy jelentőséget tulajdonított a felperes baleset óta rendeződött életkörülményeinek.

A beszerzett egészségügyi dokumentáció, valamint az orvosszakértő véleménye szerint a felperes a baleset során átmeneti légút-elzáródással járó sérülés-együttest szenvedett el. A kórházba eszméletlen, intubált állapotban szállították. Az egyéb sérülései is súlyosak voltak, az alsó végtagja mellett a gerincét is érintették. Sípocsonttörése szövődményesen gyógyult. Több alkalommal kellett műtéten átesnie, a baleseti eredetű egészségkárosodásának mértéke hosszú idő alatt alakult ki. Maradványállapota a baleset előtti életvitelének folytatását nem teszi lehetővé, a háztartási, ház körüli, illetve kerti teendői ellátásában korlátozott. Törzsének mozgatása esetén jelentkező fájdalmai pedig a mindennapi életében más téren is hátrányt jelentenek.

Mindezeket a körülményeket figyelembe véve az ítéltábla a felperes balesettel összefüggésben elszenvedett sérelmeit az elsőfokú bíróság által megállapítottnál nagyobb kártérítéssel látta kiegyensúlyozhatónak. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel ugyanakkor azt is kiemeli, hogy a szakvélemény megállapításaival szemben a felperes pszichés egészségkárosodást nem igazolt. A baleset körülményeivel összefüggésben kialakult lelkiállapota és a baleset feldolgozásának hiánya ezért nem volt az alperes terhére értékelhető. Az ítéltábla utal arra is, hogy a nem vagyoni kártérítés megállapítása során kizárólag a már bekövetkezett hátrányok voltak értékelhetők, a jövőbeli állapotromlás lehetősége figyelmen kívül maradt. Az a bekövetkezése esetén ugyanis olyan új ténynek minősül, amelyre alapított kárigény érvényesítését a jelen ítélet anyagi jogereje nem zárja ki [Pp. 229. § (1) bekezdés].

A felperes tényleges és bizonyított sérelmeinek kompenzálására az ítéltábla álláspontja szerint a felperes által igényeltől kisebb nem vagyoni kártérítés is alkalmas. Ennek összegét a kárkori élet- és értékviszonyokra, valamint az ítélkezési gyakorlatra tekintettel 3.500.000 forintban állapította meg. A felperes úgy nyilatkozott, hogy a munkáltatója által teljesített 500.000 forintot figyelembe véve határozta meg a keresetében nem vagyoni kárát. Ennek megfelelően az ítéltábla csak a még meg nem térített 3.000.000 forint megfizetésére kötelezhette az alperest.

Az orvos-szakértő szerint a felperes bizonyos kerti munkák elvégzésére nem képes. A létrán állás, vagy az ásó használata is fájdalmat okozhat számára, ezért e munkák tekintetében segítségre szorul. A szakértő megállapította továbbá, hogy gerincsérülése miatt a hajolással járó munkák tekintetében a kisegítő igénybevétele ugyancsak indokolt. A felperes a becsatolt tulajdoni lapmásolattal, illetve a kihallgatott tanúk vallomásával igazolta, hogy a szüleivel egy 5144 nm területű ingatlanon lakik, amely részben szántó, szőlő és kert. A bizonyítékok alátámasztották azt az állítását is, hogy a balesetet megelőzően a kerti és ház körüli teendőket nagyrészt ő látta el. A baleset óta viszont ezek teljes körű elvégzésére nem képes és - részben fizetett - segítséget kell igénybe vennie. Megalapozottan sérelmezte a felperes fellebbezésében, hogy **H. Gy.** tanú vallomása a bizonyítékok közül kirekesztésre került. A vallomás tartalma ugyanis más bizonyítékokhoz, vagy a felperes személyes előadásához képest jelentős eltérést nem mutatott, a fél és a tanú közötti viszony pedig a bizonyíték mérlegelése esetén is értékelhető.

A felperes nem bizonyította, hogy a háztartási teendőket a családtagok a balesetet megelőzően és azt követően miként osztották meg egymás között. Ebben a körben **G. I.** vallomása alapján csupán annyi volt megállapítható, hogy a nagytakarításban, a létrázást igénylő tevékenységekben, illetve a redőny takarításában a felperes jelenleg segítségre szorul. Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor értékelni kellett, hogy az ezekben a tevékenységekben nyújtott segítség nem csupán a felperes, hanem a vele együtt élő szülők érdekében is történik. A tanúk igazolták, hogy a szülők a balesetet megelőzően sem végeztek értékelhető tevékenységet a

kertben. Maradvány-állapota a felperest jelenleg a permetezésben, ásásban, a tűzifa összevágásában, illetve a szőlő és a gyümölcsfák metszésében akadályozza.

Az ítéltábla rámutat arra is, hogy a kisegítői többlet-költség megtérítése iránti igény természete kettős: a károsult ugyanis nem csupán a maradvány-állapota folytán szükséges segítség igénybevételének költségét követelheti, hanem igényt tarthat a saját kiesett tevékenysége ellenértékének megtérítésére is. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdéséből következő teljes kártérítés elve alapján pedig nem értékelhető a károkozó javára, hogy a hozzátartozók vagy ismerősök ingyenesen nyújtanak a kár kiküszöbölése érdekében szolgáltatásokat.

Az előzőekben kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a háztartási, ház körüli és kerti kisegítő költsége iránti igény tekintetében hozott elutasító döntése nem volt helytálló. Mindezen tevékenységek ellenértékeként az ítéltábla a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján bírói mérlegeléssel összesen 15.000 forint járadék megállapítását tartotta szükségesnek, figyelembe véve azt a körülményt is, hogy a tanúk az igénybe vett kisegítő költségére is kitértek vallomásukban. A járadékból 2009. október 1-től a másodfokú ítéletig eltelt 43 hónap alatt 645.000 forint járt le.

A felperes további járadék-igénye vonatkozásában az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével, és annak indokaival is egyetértett. A rendelkezésre álló adatok közül azt emeli ki, hogy az orvos-szakértő szerint a felperes számára jelenleg sem gyógyszer, sem a további rehabilitáció nem indokolt. Személyes előadása szerint gyógyszert rendszeresen nem is szed. Az uszodába járással felmerült költségeit pedig felhívás ellenére nem bizonyította. Az előadása szerint közlekedéssel felmerülő többlet-költsége szintén nem volt igazolt. Az orvos-szakértő ugyanis kizárólag azt állapította meg, hogy a baleset óta a felperes kerékpározni nem képes. A járadék-igénye eredményes érvényesítéséhez azonban annak bizonyítására is szükség lett volna, hogy korábbi és jelenlegi munkahelye milyen távolságra esik a lakóhelyétől. Milyen típusú és fogyasztású járművel közlekedik, és ez havonta mekkora költséget jelent számára. Ezen járadék-igények tekintetében az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményét a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján helyesen vonta le a felperes terhére.

A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta. Ennek eredményeként a felperes pernyertességének aránya 48 %-ra módosult. A felek pernyertességének-pervesztességének aránya között így már nem mutatkozott számottevő különbség. Az ítéltábla ezért indokoltnak látta a Pp. 81. § (1) bekezdése második fordulatának alkalmazását, és úgy rendelkezett, hogy mindkét fél maga viseli az elsőfokú eljárás során felmerült költségét.

A pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára tekintettel szükségessé vált a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a feljegyzett kereseti illeték viselésével kapcsolatos ítéleti rendelkezés megfelelő módosítása is. Az elsőfokú bíróság az állam által előlegezett szakértői költség viseléséről ítéletében

elmulasztott rendelkezni. A Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a költség viseléséről a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozat volt hozható.

A felperes fellebbezése csak részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú pervesztességének arányában (26 %) köteles az alperesnek perköltséget fizetni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján. Ennek összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján az alperest képviselő ügyvéd fellebbezési eljárásban kifejtett tevékenységére figyelemmel 30.000 forint és áfa összegben állapította meg. A feljegyzett fellebbezési illeték viseléséről pedig az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. április 17.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

Dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:
dr. Remesné Sütő Petra
bírószági ügyintéző